

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

1 februari 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de moeilijkheden om stageplaatsen te vinden als gevolg van de nieuwe stagereglementering

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de door de minister aangekondigde opzegging van het samenwerkingsakkoord betreffende de jeugdinstelling in Everberg

Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het beleid van de Vlaamse Regering inzake de toekomst van het samenwerkingsakkoord betreffende de gesloten jeugdinstelling van Everberg

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het voortbestaan van vzw De Overstap

Vraag om uitleg van de heer Erik Tack tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de pogingen tot federale recuperatie in het bevoegdheidsdomein volksgezondheid

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de risico's van schadelijke oplosmiddelen in verfproducten

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de Aziatische kippengriep

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Dinsdag 1 februari 2005

Voorzitter: de heer Luc Martens

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.16 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de moeilijkheden om stageplaatsen te vinden als gevolg van de nieuwe stagereglementering

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Vogels tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de moeilijkheden om stageplaatsen te vinden als gevolg van de nieuwe stagereglementering.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, u weet dat het niet altijd gemakkelijk is om jonge mensen te motiveren zodat ze kiezen voor een beroep in de gezondheids- of welzijnssector. De voorbije jaren zijn er heel wat campagnes gevoerd om beroepen wat aantrekkelijker te maken, zoals dat van verpleegster. Er zijn akkoorden gesloten met de vakbonden waardoor de verloning in de sector beter is en dat verbetert het imago van die beroepen. De jongste jaren is er dan ook een kentering in de goede richting: meer jongeren schrijven zich in voor opleidingen die leiden tot beroepen in de gezondheids- en welzijnssector. We weten echter uit het verleden dat dit een precaire situatie is en dat heibel dat voordeel snel kan doen kantelen.

Ik maak me dan ook zorgen over de nieuwe stagereglementering die een aantal onaanvaardbare neveneffecten heeft. Het probleem van de stagiairs gaat terug tot 1998, toen het Vlaams Parlement besliste om de vroegere PMS en MST samen te voe-

gen tot de CLB's. Deze zijn tot het middelbaar onderwijs beperkt, terwijl men vroeger via het PMS ook in het hoger onderwijs terecht kon. Er is sindsdien nooit een antwoord gekomen over hoe het verder moet met jonge mensen die stage moeten lopen en die aan bepaalde medische voorwaarden moeten beantwoorden en meestal ook een aantal vaccinaties moeten krijgen voor ze op een stageplaats worden uitgenodigd.

Uiteindelijk is er aan die onduidelijkheid een oplossing gegeven door de federale minister voor Werk, mevrouw Van den Bossche. Op 21 september 2004 publiceerde ze een KB dat met terugwerkende kracht sinds 1 september wordt toegepast. Het bepaalt dat de stagegever de enige verantwoordelijke is voor het organiseren van het gezondheidstoezicht op de stagiairs en dat de kosten die daarmee gepaard gaan ten laste vallen van de stagegever. Het KB voorziet gelukkig wel in een belangrijke beperking van de kostprijs door een aantal specifieke tariefregelingen, maar de verantwoordelijkheid van de stagegever blijft. Ondanks de relatief gunstige tariefregeling zien we dat heel wat stagegevers het gezondheidstoezicht weigeren te organiseren en dat ze enkel stagiairs willen als de school zelf het gezondheidstoezicht organiseert en/of bekostigt.

Andere stagegevers zijn wel bereid om dat gezondheidstoezicht te organiseren en te bekostigen, maar als ze een beroep willen doen op de voordelige tarieven blijkt dat externe diensten weigeren die toe te passen. De koepelorganisatie van de externe diensten heeft bovendien bij de Raad van State een beroep ingesteld om het KB te laten vernietigen. Op het terrein zit alles dus muurvast.

De gevolgen voor de scholen zijn aanzienlijk. Ik kreeg een aantal brieven toegespeeld. Ik citeer:

Vogels

'Alle Oost-Vlaamse voorzieningen hebben besloten om in het schooljaar 2004-2005 geen stagiairs meer toe te laten die vanuit hun onderwijsinstelling niet beschikken over een arbeidsgeneeskundig attest'. De vzw Oranje uit Brugge zegt dat ze enkel nog stagiairs zal aanvaarden die ouder zijn dan 18 jaar, die het vaccinatiebewijs hepatitis B kunnen voorleggen bij aanvang van de stage, die het geldige bewijs leveren dat er controle is gebeurd op hef- en tiltechnieken en die een stageduur doen van minstens acht weken. Scholen worden geconfronteerd met heel wat moeilijkheden bij het plaatsen van hun stagiairs. Nochtans is die stage in de eindtermen een voorwaarde om een diploma te kunnen uitreiken of om de student naar een hoger jaar te laten overgaan. Scholen kunnen stagegevers ook niet dwingen om de kosten voor hun rekening te nemen. Er is me zelfs gezegd dat ook Kind en Gezin als VOI momenteel geen stagiairs meer aanvaardt.

Mevrouw de minister, is het waar dat bijvoorbeeld Kind en Gezin geen stagiairs meer wil aanwerven, tenzij ofwel zijzelf ofwel de school alle medische onderzoeken hebben bekostigd? Hebt u een zicht op de moeilijkheden die studenten die gezondheids- of welzijnsberoepen kiezen, ondervinden bij het zoeken van een stageplaats? Hebt u daar een inventaris van?

Kunt u een initiatief nemen, of hebt u dat misschien al gedaan, om de koepels van de voorzieningen rond de tafel te brengen teneinde een oplossing te vinden voor deze onaanvaardbare situatie? Is daarover al overleg gepleegd met de minister van Onderwijs, die uiteraard ook betrokken is, en met de federale minister van Werk? Wat zult u ondernemen opdat de studenten die dit jaar stage moeten lopen, alsnog aan deze verplichting kunnen voldoen?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik zou willen verwijzen naar maatregel 2 van het werkgelegenheidsakkoord, waarin vrij concreet een tegemoetkoming van 1,9 miljoen euro wordt vooropgesteld om de kosten te dekken die gemaakt worden naar aanleiding van de risicoanalyse en de onderzoeken van de stagiairs. Er zijn dus wel concrete maatregelen,

en ze bieden volgens mij een oplossing voor het hier geschetste probleem.

De voorzitter: Mevrouw Crevits heeft het woord.

Mevrouw Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, we moeten deze vraag van mevrouw Vogels in een bredere context zien. Ze overstijgt het bevoegdheidsdomein van deze commissie, en moet dan ook niet alleen hier aan bod komen, maar ook in de commissie voor Onderwijs en de commissie voor Werkgelegenheid. Stageplaatsen worden bijvoorbeeld ook gezocht bij architecten, bij advocaten en in kleine instellingen. Daar gelden dezelfde verplichtingen. We mogen niet proberen het hier eenzijdig op te lossen voor de welzijnssector.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, dit overschrijdt inderdaad de bevoegdheden van deze commissie. Bovendien zou ik het probleem ook wat willen nuanceren. Het is immers niet zo dramatisch als mevrouw Vogels het voorstelt, althans zo ervaar ik het niet. Wij maken samenwerkingsakkoorden met de scholen, want de scholen moeten hun stagiairs op meerdere plaatsen sturen. Ze doen niet hun hele stage op één plaats. Als er een samenwerkingsovereenkomst is met de school dat zij het doet en dat de leerlingen een attest meebrengen, dan is er geen enkel probleem. Tot nu toe hebben we nog geen enkele stagiair moeten weigeren.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Het is blijkbaar een belangrijke problematiek, die ook in de parlementen leeft. Het probleem overschrijdt inderdaad de bevoegdheden van deze commissie. Mevrouw Vogels heeft echter een aantal vragen gesteld die specifiek deze commissie aanbelangen, zoals omtrent de houding van Kind en Gezin.

Vandaag worden stagiairs bij Kind en Gezin zeker niet systematisch geweigerd. Door de regioteamleden zijn er nog geen weigeringen gebeurd. Wel wordt rekening gehouden met de draagkracht van de regioteams bij de toewijzing van de stagiairs, maar dat staat los van de aangehaalde problematiek.

Vervotte

Anderzijds is het wel zo dat een instelling als Kind en Gezin, die jaarlijks een groot aantal stagiairs-verpleegkundigen opleidt, geconfronteerd wordt met deze bijkomende regelgeving, net zoals alle andere instellingen trouwens. Zo moet er op vraag van de school een risicoanalyse opgemaakt worden van de beroepsituatie waarin de stagiair stage zal lopen.

Er zal ook een bijsturing gebeuren van de standaardcontracten tussen de school en Kind en Gezin in functie van het vastleggen van de verantwoordelijkheden geregeld door het koninklijk besluit.

In elk geval wijzigt Kind en Gezin haar politiek bij het aanbieden van stageplaatsen niet. De instelling blijft zoals in het verleden optimaal en maximaal als stageplaats fungeren. Ze blijft het als instelling belangrijk vinden een goed stagebeleid te kunnen voeren. Stages voor verpleegkundigen, ook een knelpuntberoep, zijn belangrijk om kennis te maken met een instelling zoals Kind en Gezin, en zo gemakkelijker de stap te zetten naar eigenlijke tewerkstelling.

Voor wat betreft de voorzieningen voor kinderopvang onder toezicht van Kind en Gezin, is het eveneens zo dat er geen weigeringen gebeuren. Desalniettemin is het KB ook voor deze sector een bijkomende last, zowel financieel als qua werkdruk. Inmiddels heb ik contact opgenomen met het Vlaams Welzijnsverbond. Daar werd me verzekerd dat ze geen enkel initiatief nemen om hun leden ertoe aan te zetten geen stagiairs meer te aanvaarden. Ze wezen enkel op de problemen met ons om de kosten van de onderzoeken vergoed te krijgen en om voor iedere korte stage het verplichte onderzoek te organiseren.

Ik weet dat er problemen zijn met het vinden van stageplaatsen naar aanleiding van de uitvoering van het KB. De problematiek werd me gesignaleerd door onder andere de Vlaamse Hogescholenraad, en is inderdaad al aan bod gekomen in de commissie voor Onderwijs.

Ik zal een initiatief nemen om de koepels van de voorzieningen te ontvangen en de problematiek verder te bespreken. Het is interessant in dit verband te verwijzen naar het Vlaams werkgelegenheidsakkoord, dat onlangs is afgesloten met de sociale partners. In het kader van het alternerend

leren en het afsprakenkader betreffende leerlingen in het beroepssecundair onderwijs, zal de Vlaamse overheid dan ook tegemoetkomen in de kosten die gemaakt werden voor de risicoanalyse en het aansluitend geneeskundig onderzoek van personen die een stage lopen. De sociale partners zullen de juiste bestedingswijze van dit bedrag preciseren in het sectoraal overleg en waar nodig in het interprofessioneel overleg.

Mijn kabinet heeft de problematiek uiteraard al gesignaleerd aan het kabinet van Vlaams minister Vandembroucke. Ik zal ook verder aandringen op een formeel overleg om de thematiek van het vinden van stageplaatsen verder te bespreken. Daarna kan een gezamenlijk initiatief worden genomen door de Vlaamse Regering ten aanzien van de federale regering.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt een aantal elementen aangebracht die tot een oplossing kunnen leiden. In tegenstelling tot wat een aantal collega's blijken te geloven, zijn er momenteel op het terrein wel degelijk heel concrete problemen. Bepaalde scholen raken hun leerlingen echt niet meer kwijt.

U zei dat de middelen die ingevolge het werkgelegenheidsakkoord werden vrijgemaakt, bedoeld zijn voor het beroepssecundair onderwijs. Ze zijn dus niet voor het hoger onderwijs. Ook daarvoor moet een oplossing worden gevonden.

Het probleem bestaat bijvoorbeeld ook in de welzijns- en gezondheidssector dat de inenting tegen hepatitis B, die vrij duur is, meestal ten laste valt van de studenten zelf. Dat is niet aanvaardbaar. Het is een abnormale verhoging van de kosten voor de opleiding voor welzijns- en zorgberoepen. Die beroepen hebben het nochtans al moeilijk om nieuwe studenten aan te trekken. Welzijn moet daarvoor een oplossing zoeken.

De voorzitter: Het zou nuttig zijn om met onze collega's in de commissie voor Onderwijs overleg te plegen. Daar is dat thema sinds vele maanden aan de orde. Er worden duidelijke antwoorden gegeven. Zo kunnen we veel vragen voorkomen en ons bezighouden met de eenduidigheid.

Mevrouw Mieke Vogels: Er wordt inderdaad al lang gepraat over dit onderwerp in de commissie

Vogels

voor Onderwijs. Maar als ik vandaag problemen zie rijzen in deze sector, dan is het mijn taak als parlementslicid om de bevoegde minister daarover te interpellieren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de door de minister aangekondigde opzegging van het samenwerkingsakkoord betreffende de jeugdinstelling in Everberg

Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het beleid van de Vlaamse Regering inzake de toekomst van het samenwerkingsakkoord betreffende de gesloten jeugdinstelling van Everberg

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van mevrouw Vogels tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de door de minister aangekondigde opzegging van het samenwerkingsakkoord betreffende de jeugdinstelling in Everberg, en van mevrouw Dillen tot de heer Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het beleid van de Vlaamse Regering inzake de toekomst van het samenwerkingsakkoord betreffende de gesloten jeugdinstelling van Everberg.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de minister, ik heb deze interpellatie ingediend om u te steunen. Het gebeurt niet gauw, maar ik steun de stappen die u hebt ondernomen. Everberg is een constante in dit parlement. In de vorige legislatuur joeg mevrouw Merckx mij de tribune op met haar bijna wekelijkse vragen over dit onderwerp. Dat is ook logisch, omdat Everberg een symbooldossier is geworden voor de problemen van de bijzondere jeugdzorg.

De oppositie had destijds gelijk toen ze zei dat we met Everberg de vlucht vooruit namen gezien de

vele problemen. De federale regering heeft het toen naar zich toe getrokken en zo het hoofd proberen te bieden aan dat probleem.

Er was een federale wet nodig om jongeren in een federale instelling te kunnen plaatsen. Die zogenaamde Everbergwet was eigenlijk een voorschot op het jeugdsanctierecht. Het was een hoofdstuk dat de heer Christian Maes in opdracht van minister Verwilghen schreef, en dat werd goedgekeurd door het federale parlement om Everberg operationeel te maken. Het was dan ook logisch dat het Vlaams Parlement, bij de opening van Everberg, aandrang op een garantie van de federale regering dat de rest van het jeugdsanctierecht zou worden gerealiseerd.

Als een minderjarige voor een diefstal met geweld voor de jeugdrechter of de procureur komt, dan gaat die naar Mol, als er plaats is, en dan wordt hij of zij behandeld op basis van de wet van 1965. Als er geen plaats is in Mol, gaat diezelfde jongere naar Everberg, en valt onder het regime van een totaal andere wet. Dat is een discriminatie en voldoende om België te laten veroordelen.

Het was normaal dat het Vlaams Parlement toen terecht een soort van zelfvernietigend element inbouwde in die wetgeving. Ik heb een citaat teruggevonden van de heer Roegiers: 'Groot was mijn verbazing toen het federale kernkabinet op 16 mei besliste het ontwerp van wet van minister Verwilghen, het jeugdsanctierecht, van tafel te vegen en terug te grijpen naar de wet van 1965. Niet getreurd echter, we hebben dat met de meerderheid op een bijzonder constructieve wijze proberen te verhelpen. We hebben een amendement ingediend, een nieuw artikel 3, dat perfect in overeenstemming is met de moties, goedgekeurd door dit parlement. We zullen het ontwerp van decreet goedkeuren, zij het met een houdbaarheidsdatum. We spreken af op 1 september 2004.'

De heer Roegiers werd toen bijgevallen door alle leden van de toenmalige meerderheid. Zoals u weet, is de houdbaarheidsdatum, na grondig onderzoek van het product, nog verlengd tot 31 januari. Precies vandaag is die houdbaarheidsdatum definitief verleden tijd. Dit is een historisch moment in deze commissie.

Het siert de minister dat ze vorige week in haar antwoord op een interpellatie van mevrouw Dillen

Vogels

stelde dat ze het decreet zal uitvoeren en het akkoord met de federale regering zal opzeggen. Onmiddellijk volgde de vrij arrogante reactie van minister Onkelinx. Ze stelde dat minister Vervotte niet zelf kan beslissen om het samenwerkingsakkoord op te zeggen. Volgens haar kan alleen de Vlaamse Regering dat doen. Volgens mij is dat flagrant onjuist. Ze zou het abc van de parlementaire democratie opnieuw ter hand moeten nemen – misschien is het normaal dat de PS-mandatarissen dat wat vergeten zijn.

Normaal gezien voert de regering uit wat het parlement beslist. De beslissing van het parlement is ondubbelzinnig: als er op 31 januari 2005 geen nieuw jeugdsanctierecht is, houdt het samenwerkingsakkoord over Everberg op te bestaan. Dat betekent uiteraard niet dat men van de ene op de andere dag die jongeren op straat zet. Minister Vervotte heeft duidelijk gezegd dat onze eigen instellingen hen in dat geval moeten opvangen. De plaatsen voor Vlamingen in Everberg zijn overigens minder bezet dan die voor Franstaligen, zo geeft ook minister Onkelinx toe. Onze jongeren zijn dus minder misdadig dan de Franstalige jongeren.

Ik was bijgevolg erg verbaasd toen ik de reacties van de andere regeringsleden hoorde. In deze interpellatie wil ik eerst en vooral zeggen dat u gelijk had en hebt: het samenwerkingsakkoord moet worden opgezegd. Dat is onze stok achter de deur om op federaal niveau de Vlaamse eisen inzake het jeugdsanctierecht af te dwingen. Onze eisen gaan uit van een zorg voor alle minderjarigen. We willen hen met hun rechten en plichten confronteren. We willen hen straffen, maar tezelfdertijd ook een nieuwe kans geven. Wij hebben geen boodschap aan de Franstalige aanpak, we willen onze verantwoordelijkheden opnemen. We willen een 16-jarige die een zwaar misdrijf pleegt, niet afschrijven en naar een rechtbank voor volwassenden doorsturen. Nu de gemiddelde leeftijd van een man 78 jaar is geworden, kan men een 16-jarige niet afschrijven.

Wij staan achter minister Vervotte. Ik ben blij dat de minister-president hier aanwezig is, ik hoop dat hij dat ook doet. En om de zaak heel duidelijk te stellen, zullen we een motie indienen opdat het parlement nogmaals bevestigt dat het de baas is en de regering goedgekeurde decreten moet uitvoeren.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, geachte collega's, de wijziging van de wet op de jeugdbescherming blijft voor heisa zorgen.

Niet alleen de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de federale minister van Justitie Onkelinx staan lijnrecht tegenover elkaar, binnen de Vlaamse Regering zijn er ook duidelijke tegenstellingen tussen de coalitiepartners. Op dinsdag 25 januari heeft minister Vervotte in de commissie verklaard dat ze de Vlaamse Regering zal voorstellen om het samenwerkingsakkoord inzake Everberg op te zeggen. Dat is precies wat de Vlaamse decreetgeving van haar verwacht. Haar voorstel is volledig in overeenstemming met het decreet van voorzitter De Batselier houdende wijziging van het decreet van 19 juli 2002 houdende goedkeuring van het samenwerkingsakkoord betreffende de gesloten instelling Everberg. Daarin wordt uitdrukkelijk bepaald dat de Vlaamse Regering het akkoord zal opzeggen indien er tegen uiterlijk 1 februari 2005 geen federale wet is die een antwoord biedt op het delinquent gedrag van jongeren.

In het oorspronkelijke decreet was die datum trouwens vastgesteld op 31 augustus 2004. Het Vlaams Parlement heeft echter, op voorstel van voorzitter De Batselier, het opportuun geacht in een nieuw decreet die datum te verlengen tot 1 februari 2005. Dat gebeurde op 24 maart 2004. Het Vlaams Parlement heeft tijdens de vorige legislatuur uitdrukkelijk gesteld dat Vlaanderen maar zou blijven meewerken aan de tijdelijke oplossing voor Everberg als er uiterlijk op 1 februari 2005 een goede wet was die duidelijk remedieert aan delinquent gedrag van jongeren. Dit decreet werd goedgekeurd door alle toenmalige en alle huidige coalitiepartners, ook door de VLD. Ten behoeve van mevrouw Ceysens wil ik dat toch benadrukken. Ook onze fractie heeft dat decreet-De Batselier goedgekeurd.

Vlaams minister van Welzijn Vervotte beslist terecht dat het decreet-De Batselier moet worden toegepast. Het is overigens haar plicht ervoor te zorgen dat dit gebeurt. Uit verschillende reacties van coalitiepartners van de voorbije dagen blijkt evenwel dat de Vlaamse Regering duidelijk verdeeld is over het te voeren beleid betreffende de

Dillen

toekomst van het samenwerkingsakkoord. Daarboven is het zeer opmerkelijk dat sommige coalitiepartners het duidelijke decreet van voorzitter De Batselier naast zich neer willen leggen.

De reactie van de VLD is opmerkelijk. Fractieleidster Ceysens stelt dat ze altijd bijzonder voorzichtig in haar bewoordingen is. Namens de VLD zegt ze echter letterlijk: 'Minister Vervotte is een onverantwoord minister. Een verantwoord minister zou dit samenwerkingsakkoord opnieuw verlengen.'

Een tweede citaat van haar gaat zelfs nog verder: 'Onverantwoord, absurd en een schadelijke zet voor Vlaanderen.' Mevrouw Ceysens, zo omschreef u het voorstel van beslissing van minister Vervotte.

Totaal in tegenspraak met het standpunt dat minister Vervotte hier vorige week uitdrukkelijk heeft ingenomen, beweert u dat er een communautair opbod dreigt dat leidt tot de vrijlating van jonge delinquenten. Het is als lid van de oppositie niet mijn taak om de minister te verdedigen, maar dit klopt niet. Ze heeft gezegd dat ze de Vlaamse Regering zal voorstellen om het akkoord op te zeggen met inachtneming van een opzeggingstermijn. Er zullen bovendien de nodige inspanningen worden geleverd om te voorzien in de vervanging van de 24 plaatsen in de jeugdinstelling Everberg die met de opzegging van het samenwerkingsakkoord verloren gaan. Jonge criminelen zullen niet zomaar losgelaten worden om Vlaanderen te bedreigen. Daarmee zou niemand en mijn fractie op de eerste plaats niet, akkoord kunnen gaan.

Er is een opzeggingstermijn van meer dan een jaar, die loopt tot begin maart 2006. Vlaanderen moet tegen die datum in staat zijn om een alternatieve oplossing uit te werken. Dat is onze plicht. Mevrouw Ceysens, u bent totaal verkeerd in uw bewering dat de minister het samenwerkingsakkoord eenzijdig wil opzeggen. Er is geen sprake van eenzijdige opzegging, maar van de logische toepassing van het decreet-De Batselier. Ook Vlaams vice-minister-president Moerman levert kritiek en vindt het niet nuttig wat haar collega van Welzijn doet. In dit debat is sp.a volledig afzijdig gebleven. Alleen in het federale parlement verklaarde een woordvoester van de partij: 'De ruzie gaat niet meer over welk jeugdrecht we willen, maar over wie de baas is: Vervotte of Onkelinx.'

Mijnheer de minister-president, volgens sommige berichten in de pers vindt u het standpunt van de minister van Welzijn een extreme stap. In één krant staat zelfs dat u uw minister terugfluit.

De kritiek van de VLD is bijzonder opmerkelijk. Reeds op 24 december 2004 heeft de Vlaamse Regering zeer duidelijk unaniem haar standpunt bepaald met betrekking tot het voorliggende wetsontwerp betreffende de hervorming van het jeugdrecht. De Vlaamse Regering heeft zes grote punten van kritiek geformuleerd en baseerde haar standpunt terecht op een advies van de Raad van State, dat duidelijk wees op de schending van het evenredigheidsbeginsel. We kunnen er niet omheen dat de Vlaamse Regering erg verdeeld is over dit dossier, gelet op de ondubbelzinnige verklaringen van coalitiegenoot VLD.

Mevrouw de minister, gezien het grote belang van dit dossier is het belangrijk dat er volledige duidelijkheid komt over het overleg tussen u en de minister van Justitie.

Vorige week was u heel duidelijk en ik heb u daarvoor bedankt. Ik verwijs naar het vragenuurtje in de Kamer van vorige donderdag waar dit dossier en de opzegging van het samenwerkingsakkoord betreffende Everberg aan de orde zijn gesteld. Collega's van mijn partij en sp.a hebben aan minister Onkelinx gevraagd of er een vraag naar overleg was. Ze bleef vrij vaag en zei op een arrogante manier dat het wijzigen van de wet van 1965 exclusief tot de bevoegdheid van het federale parlement behoort. We hebben er met andere woorden niets over te zeggen.

Ik blijf echter aandringen op overleg. Het is de plicht van het federale parlement rekening te houden met de Vlaamse eisen en verzuchtingen. Overleg is ook noodzakelijk omdat het voorliggende ontwerp veel te verre gaande consequenties heeft voor de Vlaamse Gemeenschap. Daarenboven plegen een aantal bepalingen flagrant inbreuk op de bestaande bevoegdheidsverdeling. We moeten de Franstaligen duidelijk maken dat het niet langer kan dat ze alle macht, ook in dit dossier, naar zich toe willen trekken en zelfs de huidige bestaande bevoegdheidsverdeling inzake jeugdrecht op de helling zouden zetten en teruggeisen. Ik verwijs naar het voorstel van bijzondere wet van enkele Franstalige volksvertegenwoordigers die ervoor pleiten om deze bevoegdheden opnieuw over te

Dillen

hevelen naar het federale niveau. Mevrouw de minister, ik feliciteer u met uw duidelijke en ondubbelzinnige reactie. U hebt volkomen terecht een pleidooi gehouden voor de overheveling van alle bevoegdheden inzake jeugdrecht naar de gemeenschappen, juist omdat Vlaanderen en Wallonië er een andere visie op nahouden rond de aanpak van delinquente jongeren.

Mijnheer de minister-president, wat is het beleid van de Vlaamse Regering met betrekking tot de toepassing van het decreet van voorzitter De Batselier waarbij de deadline 1 februari 2005 was? Steunen u en de voltallige Vlaamse Regering de minister van Welzijn in haar standpunt om het samenwerkingsakkoord betreffende Everberg op te zeggen, mits naleving van de opzeggingstermijn? In december heeft de Vlaamse Regering een duidelijk en ondubbelzinnig standpunt bepaald ten aanzien van het wetsontwerp. Wordt dit standpunt gedragen door de hele Vlaamse Regering en alle coalitiepartners? Er worden zes grote punten van kritiek omschreven. Zijn deze een breekpunt bij de bespreking en het overleg met de federale minister van Justitie? Mevrouw de minister, ik heb u vorige week gezegd dat ik meer vertrouwen heb in u dan in minister Onkelinx. Komt er nu overleg of niet?

De voorzitter: Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens: Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, dames en heren, de historiek van Everberg begint met het arrest Bouamar waarbij België werd veroordeeld omdat het minderjarigen in gevangenissen plaatste. Vanaf 1 januari 2002 mocht dat niet meer. Er was op dat moment geen Vlaams antwoord klaar, terwijl mijn partij daar nochtans herhaaldelijk naar had gevraagd. De federale premier is toen op de proppen gekomen met de noodwet Everberg, de instelling en het samenwerkingsakkoord. Zowel het samenwerkingsakkoord als het decreet moeten samen worden gelezen.

Mevrouw Dillen, ik was vorige week zelf niet aanwezig, maar mijn fractie was wel vertegenwoordigd. Ik heb minister Vervotte ook gehoord op ROB TV. Die regionale omroep is na haar verklaring onmiddellijk in Everberg langsgedaan. Iedereen had minister Vervotte bijzonder goed begrepen: het akkoord zou onmiddellijk worden opgezegd. U moet de tape maar eens opvragen.

In artikel 35 van het samenwerkingsakkoord staat dat dit afgesloten is voor een duur van drie jaar en nadien stilzwijgend met één jaar wordt verlengd, tenzij het zes maanden voor het verstrijken van die periode schriftelijk wordt opgezegd. In artikel 3 van het decreet staat: 'Overeenkomstig artikel 35 van het samenwerkingsakkoord wordt het akkoord opgezegd indien er uiterlijk op 31 augustus 2004, vervolgens verlengd tot 31 januari 2005, geen federale wet is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad die een antwoord biedt op delinquent gedrag gepleegd door jongeren'. Dat betekent dat, als we hadden willen opzeggen vóór de stilzwijgende verlenging, we dat zes maanden eerder hadden moeten doen. Dat is echter niet gebeurd. Het akkoord is dus stilzwijgend verlengd tot 1 maart 2006. In het decreet staat dat er kan worden opgezegd, maar het spreekt voor zich dat dit moet gebeuren volgens artikel 35 van het samenwerkingsakkoord. Daar staat uitdrukkelijk dat het met een jaar stilzwijgend wordt verlengd, tenzij er zes maanden voor het verstrijken van de periode schriftelijk wordt opgezegd. We hebben dus een opzeggingstermijn tot en met 31 augustus 2005 om te kunnen opzeggen voor 1 maart 2006.

De minister zegt dat er een vervaltermijn is op 31 januari 2005, maar dat klopt niet. We hebben tot 31 augustus om op te zeggen, want de eerste stilzwijgende verlenging is reeds gebeurd. We vinden het dan ook aan communautair opbod doen om nu plots te zeggen dat er op 31 januari zal worden opgezegd. Dit kan niet. Het samenwerkingsakkoord en het decreet moeten samen worden gelezen. Er ligt nu een wetsontwerp voor in de Kamer en er zijn hoorzittingen bezig. De timing is vrij strak en het zal mogelijk voor het paasreces ter stemming worden voorgelegd. Het is dan ook verkeerd om nu alles op de helling te zetten.

Als we opzeggen, dan hebben we in Vlaanderen bovendien de capaciteit niet om die 24 plaatsen in te vullen.

Mevrouw Vogels, u weet dat het niet om handtasdiefjes gaat. Het zijn jongeren met een zwaar delinquent profiel, heel vaak door internationale bendes in Vlaanderen ingezet juist omdat jongeren hier niet gestraft kunnen worden. Dat is het profiel van de jongeren in Everberg.

Vandaag is er in Vlaanderen geen alternatief, en dat zal er ook niet zo gauw komen. Ik begrijp

Ceysens

volkomen de onmiddellijke reactie van de jeugdrechtters dat we dit niet mogen doen omdat we dan weer staan waar we stonden voor de afschaffing van artikel 53. Mevrouw de minister, de jeugdrechtters zullen de jongeren bij u op het kabinet komen afleveren, want u hebt geen alternatief.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister-president, collega's, ik ben blij dat er bij CD&V geen onenigheid is vast te stellen. Tijdens de vorige regeerperiode, en ook nu, zowel in het Vlaams Parlement als in Kamer en Senaat, zijn we consequent op dezelfde golflengte gebleven.

Graag wil ik aan de steun die mevrouw Vogels en mevrouw Dillen aan de minister betuigd hebben, ook de onze toevoegen. Vorige week, bij de interpellatie, heeft de minister heel verantwoord en duidelijk geantwoord. Ze heeft daarbij de regelgeving, namelijk het decreet De Batselier en het regeerakkoord, geheel gerespecteerd, wat voor een regeringslid niet onbelangrijk is. Ik verwijs trouwens graag naar de verschillende pagina's van het regeerakkoord waarin een begin van een oplossing staat voor de kwestie Everberg, en voor onze hele zorg voor jongeren.

Ik was dan ook zeer verwonderd, en eigenlijk ook boos op mevrouw Ceysens, die de minister onverantwoordelijk noemde. Het is vooral erg dat de discussie hierdoor wordt verengd tot slechts één puzzelstukje, en dan nog een onwettig, namelijk Everberg. Als we toelaten dat mevrouw Onkelinx haar ontwerp doordrukt zonder dat daarin een fundamentele oplossing voor Everberg is geïntegreerd, dan volstaat het dat iemand naar het Arbitragehof stapt. Het Arbitragehof is hierover immers heel duidelijk: Everberg is een voorlopige oplossing omwille van de urgentie. Als een definitieve oplossing, die inderdaad van de federale kamers moet komen, niet geïntegreerd wordt in het ontwerp, dan zal ze haar plaats niet vinden en gewoon ook juridisch niet kloppen.

Mevrouw Ceysens, u zei dat Everberg in uw arondissemment ligt. Ik weet niet of u er al bent geweest, maar ik was er vorige week nog. Om de vier maanden ga ik er op bezoek, en kan ik vaststellen

hoe 'goed' het daar wel is. Ik heb er zo mijn vragen bij. Alleen slapen doet vergeten. De collega's hebben waarschijnlijk rechtstreekse getuigenissen van jongeren kunnen lezen. Er is wel degelijk iemand bij die een handtas heeft gestolen en om die reden in Everberg is beland. Vroeger had hij al andere feiten begaan, maar daarvoor is hij terecht eerst in Mol beland, aangezien er daar toen plaats voor hem was.

Ik neem het niet ook niet dat u zegt dat er in Vlaanderen in de voorbije regeerperiode sinds de afschaffing van artikel 53 niets is gebeurd. In Wallonië hebben ze niets gedaan. Sinds de afschaffing van artikel 53 zijn er tien plaatsen bijgekomen. Ik nodig iedereen uit de bespreking van de begroting erop na te lezen. Zowel in de vorige regeerperiode als in de begroting van 2004-2005 is er een belangrijke uitbreiding gekomen van de capaciteit in Vlaanderen. Dat is wat we moeten doen. We mogen dit debat dus niet laten afglijden tot een discussie over Everberg.

Mevrouw Ceysens, u zegt dat daar gevaarlijke mannen zitten. Als u de moeite had genomen om het evaluatieverslag van De Grubbe te lezen, dan had u geweten dat er in 2002 20 jongeren rechtstreeks terug naar hun familie zijn gegaan, en 24 naar De Hutten. In het jaar daarop zijn er 64 rechtstreeks van Everberg naar huis gegaan. Als het zulke grote moordenaars zouden zijn als u beweert, dan zouden ze niet na een maand weer naar huis kunnen.

Ik betreur dat het debat zo afgegleden is. Vlaanderen moet eenduidig stelling nemen. De consensus die op 24 december in de regering is bereikt, getuigt van een goede aanpak. We rekenen erop dat morgen op het Overlegcomité het gemotiveerd antwoord van de Vlaamse Regering duidelijk wordt weerspiegeld. Daarna zien we wel.

Intussen gaat het debat in de Kamer verder. Het enige dat we kunnen doen is inderdaad de consensus op Vlaams niveau bewaren, al lijkt de VLD die hier nu niet te steunen. Mevrouw Ceysens, ik raad u aan donderdagvoormiddag de studiedag in Gent daarover bij te wonen. Het hele werkveld komt daar samen om te bevestigen dat de Vlaamse Regering het opneemt voor zowel de jongeren als de burgers, die immers recht hebben op veiligheid. U zult daar merken dat die consensus wel degelijk bestaat.

Merckx-Van Goey

Het is een uitdaging die consensus te bewaren, krachtdadig in een geest van samenwerking. Mevrouw de minister, mijnheer de minister-president, ik hoop dat u morgen beiden naar het overleg gaat en dat u daar het been stijf houdt.

De voorzitter: Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens: Mevrouw Merckx, u zult wel weten dat er, zoals ook in Antwerpen, dagelijks jongeren huisarrest krijgen, bijvoorbeeld nadat ze brand hebben gesticht, omdat de jeugdrechters niet weten waar ze te plaatsen. Het is nog altijd een pijnpunt in Vlaanderen. Ik heb geen citaten meegebracht, maar er zijn er genoeg te vinden van leden die bij de bespreking over artikel 53 vroegen waar de Vlaamse jeugdgevangenis bleef en wat er aan gedaan zou worden.

Het is dan ook bijzonder kortzichtig nu te beweren dat die 24 plaatsen voor Vlaanderen niets betekenen. De jeugdrechters zeggen dat ze die plaatsen nodig hebben. Trouwens, het samenwerkingsakkoord is stilzwijgend met een jaar verlengd. Er was nochtans tijd tot 31 augustus om het op te zeggen, en dat hoefde dus niet te gebeuren op 31 januari omdat er op dat moment hoogspanning was in andere communautaire dossiers. (*Rumoer en opmerkingen*)

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister-president, collega's, de N-VA steunt volledig het consequente handelen van minister Vervotte. Ze voert het Vlaams regeerakkoord uit en ze doet wat het Vlaams Parlement haar heeft opgedragen.

Einde maart 2004 heeft de paarsgroene regering erop gewezen dat het samenwerkingsakkoord moest worden opgezegd als het nieuwe federaal jeugdrecht, dat er gisteren had moeten zijn, niet in het staatsblad werd gepubliceerd. Zo simpel was het.

De N-VA is dan ook verbaasd over de reactie van mevrouw Ceysens in het Vlaams Parlement. Ze ondergraaft hiermee niet alleen de unaniem geuite kritiek van de Vlaamse Regering op het federaal wetsontwerp inzake de hervorming van het jeugdsanctierecht, ze desavoueert er ook haar

eigen VLD-ministers mee, en ze verloochent wat de VLD nog geen jaar geleden mee heeft goedgekeurd. We kunnen die redenering niet volgen.

De kritiek van mevrouw Ceysens raakt kant noch wal, want er is geen sprake van het zomaar vrijlaten of het niet meer opsluiten van jonge delinquenten. Die bewering berust op een foute lezing van wat minister Vervotte gezegd heeft, namelijk dat we een eigen oplossing moeten uitwerken.

Mevrouw Ceysens, we mogen ook niet vergeten dat de vorige minister van Justitie, van uw partij, heeft geprobeerd een volwaardig jeugdsanctierecht op poten te zetten maar daar niet in geslaagd is. We moeten opnieuw vaststellen dat de VLD het behoud van goede relaties met de PS belangrijker vindt dan het Vlaams decreet. Het Vlaams beleid en de kritiek wegen blijkbaar minder door dan de relaties met de PS.

Het dossier Everberg illustreert dat de beleidsvisies op maatschappelijk belangrijke uitdagingen langs beide zijden van de taalgrens fundamenteel verschillend zijn. Het wordt hoog tijd dat we daaruit conclusies trekken. De N-VA herinnert dan ook aan de eis die al in het Vlaams Regeerakkoord werd opgenomen, om het jeugdsanctierecht naar Vlaanderen over te hevelen.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, collega's, er is al veel gezegd, en ook herhaald wat er vorige week al is gezegd.

Omdat ik niet wens dat hierover misverstanden bestaan, wil ik nog eens duidelijk stellen dat ik verleden week zowel in de commissie als in alle media heb gezegd dat ik de Vlaamse Regering zou voorstellen het samenwerkingsakkoord op te zeggen en dat op een verantwoorde wijze te doen. Die twee dingen heb ik heel duidelijk met elkaar verbonden, en ik doelde dan ook op het moment waarop we over een volwaardig Vlaams alternatief kunnen beschikken.

Ik kan alleen maar antwoorden dat het als minister van Welzijn mijn taak is de argumenten zo helder mogelijk aan de Vlaamse Regering over te brengen. Daarvoor heb ik een stevig opgebouwd dossier. Er is namelijk een Vlaams goedkeuringsdecreet, waarin duidelijk staat dat indien

Vervotte

er uiterlijk op 31 januari 2005 geen federale wet is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad die antwoorden biedt op delinquent gedrag gepleegd door jongeren, het samenwerkingsakkoord wordt opgezegd.

U herinnert zich wellicht dat dit allemaal maar tijdelijk was. Eerst was 31 augustus 2004 genoemd, maar die datum werd opgeschoven. Het zou een heel slecht signaal geweest zijn die datum nu nog eens te verschuiven, zeker gezien de berichten die we van de federale overheid ontvangen. Ik heb zelfs moeten vernemen dat betwist wordt dat we rond de tafel moeten gaan zitten.

De bepaling uit het decreet houdt in dat als er ten laatste op 31 januari 2005 geen dergelijke wet in het Staatsblad gepubliceerd is, de Vlaamse Regering het samenwerkingsakkoord moet opzeggen. (*Opmerkingen van Mevrouw Patricia Ceysens*)

Mevrouw Ceysens, er staat wel degelijk 31 januari 2005, en ik heb van de VLD geen voorstel van decreetswijziging ontvangen, terwijl we toch bijna wekelijks in het parlement het debat hierover hebben gevoerd.

Los van wat er in het decreet staat, stel ik vast dat de voorliggende hervorming voor Vlaanderen onvoldoende is en dat er trouwens over de incorporatie van de Everbergwetgeving waarover toch altijd werd gesproken, nu totaal geen sprake meer is. Everberg dreigt met andere woorden een permanent karakter te krijgen.

Dat is een van de redenen waarom de datum van het goedkeuringsdecreet niet kan worden aangepast. Als we dat nu zouden doen, dan zouden we het signaal geven dat we hoopvol uitkijken naar de hervorming. We willen een duidelijk signaal geven vanuit Vlaanderen dat die hervorming, zoals ze vandaag wordt voorgesteld, niet realistisch is, dat ze geen rekening houdt met internationale bepalingen, dat ze geen rekening houdt met de dagelijkse ervaringen van de zovele gedreven welzijns werkers en dat de standpunten in de hoorzitting van vorige week duidelijk en unaniem het standpunt van de Vlaamse Regering bevestigen, namelijk dat het versoepelen van het uit handen geven niet de juiste weg is. Het is en blijft jammer dat de federale overheid hier onvoldoende rekening mee houdt. De

Vlaamse Regering heeft dit op 24 december 2004 nogmaals bevestigd. Morgen wordt dit geagendeerd op het Overlegcomité. We zullen daarin de nodige stappen zetten.

Naast die juridische en politieke redenering, heb ik vorige week ook duidelijk gemaakt dat die opzegging niet onmiddellijk zal ingaan. Ik wil de opzegging uitvoeren vanuit een zin voor verantwoord beleid. We moeten De Grubbe als opvangcentrum blijven benutten tot we in Vlaanderen beschikken over een goed alternatief.

Om het misverstand inzake de datum duidelijk te maken, moeten we het signaal geven over de opzegging, maar ik heb me niet uitgesproken over de termijn. Die is gekoppeld aan het voorhanden zijn van een Vlaams alternatief, om te voorkomen dat jonge boefjes worden losgelaten.

Voor mij is het signaal het belangrijkste. Als er concreet niets verandert, dan zal de termijn blijven doorlopen tot 1 maart 2006. Dat betekent dat de Vlaamse Regering nog de tijd heeft tot 31 augustus 2005 om uit te voeren wat wordt opgelegd in het decreet.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, collega's, het samenwerkingsakkoord dat werd goedgekeurd, wordt opgezegd indien er uiterlijk op 31 januari 2005, wat oorspronkelijk 31 augustus 2004 was, geen federale wet is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, die antwoorden biedt op delinquent gedrag, gepleegd door jongeren. Het is duidelijk, tenzij ik me vergis, dat er geen dergelijke federale wet is verschenen. Zowel de oorspronkelijke bepaling als de wijziging van de datum in het decreet gebeurden uitdrukkelijk op initiatief van het Vlaams Parlement.

Wat minister Vervotte vorige week heeft meegedeeld, slaat op de toepassing van beslissingen van het Vlaams Parlement. De minister kan moeilijk getrouwer de wil van het Vlaams Parlement uitvoeren. Bovendien is de aankondiging van minister Vervotte ook inhoudelijk geschraagd door het standpunt van de Vlaamse Regering inzake het ontwerp van de federale regering van 22 oktober 2004.

Leterme

Minister Vervotte heeft vorige week ook gezegd dat er een alternatief is. Het laten lopen van de opzeggingstermijn tot het einde zou extreme consequenties hebben, en dat willen we niet. Ze heeft herhaaldelijk aangekondigd dat ze naar de Vlaamse Regering komt met een nota ten gronde. Op dat moment zal de Vlaamse Regering haar standpunt bepalen. Dat zal in het verlengde zijn van wat we op 24 december 2004 hebben vastgelegd.

Minister Vervotte voert uit wat in het door het Vlaams Parlement goedgekeurde decreet staat. Ze heeft verklaard dat er eerst oplossingen moeten zijn voor het opvangen van de plaatsen die zouden verloren gaan door het opzeggen van Everberg. Inhoudelijk kunnen we die verklaring steunen op grond van het standpunt dat de Vlaamse Regering innam op 24 december 2004, en dat trouwens in het verlengde ligt van de kadernota van 19 maart 2004, waarin de Vlaamse Regering een standpunt ten gronde innam. Daarin worden 5 krachtlijnen omschreven waaraan volgens Vlaanderen het nieuwe jeugdrecht moet voldoen.

Ik heb op 5 januari 2005, zoals mij was gevraagd door de Vlaamse Regering op 24 december, de federale premier gevraagd om het ontwerp van wet, aangenomen door de federale ministerraad op 22 oktober 2004, in toepassing van artikel 5, paragraaf 1, van het inwendig reglement van het Overlegcomité, te agenderen. Morgen staan er 4 punten op de agenda van het Overlegcomité, waarvan dit punt het belangrijkste is.

De beslissing van 24 december 2004 werd in consensus genomen door de voltallige regering. Daarin wordt bepaald dat iedereen akkoord gaat met de standpunten verwoord in de nota van de regering, en dat ik word gevraagd het aanhangig te maken bij het Overlegcomité, en om aan te dringen bij de federale minister van Justitie op verder overleg over de opvolging en de aanpassingen van het wetsontwerp, gelet op de aanzienlijke budgettaire consequenties, die andere projecten van de regering op de helling zouden kunnen zetten.

Onze inhoudelijke bezwaren, die we op 24 december hebben geformuleerd, liggen in het verlengde van de nota van 19 maart 2004 van de vorige Vlaamse Regering. Ik ben verheugd over de steun van het Vlaams Parlement om morgen te proberen

dit in het Overlegcomité op een redelijke manier op te lossen. Die oplossing moet de inzichten van Vlaanderen dienen, en ons uit de impasse helpen, waarin we anders dreigen terecht te komen.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: De plooiën zijn alvast binnen één familie gladgestreken. Ik ben verheugd dat het Overlegcomité zich daarover zal buigen. Mijnheer de minister-president, ik hoop dat u er zeker van bent dat het punt is geagendeerd. Blijkbaar waren daarover de vorige keer nogal wat misverstanden. Het maakt dat dit vrij laat komt. Het federale parlement heeft al een timing afgesproken. Ik hoop dat u de inhoud van dit ontwerp kunt beïnvloeden.

Mijnheer de minister-president, het verheugt mij dat u hier aanwezig bent, zodat het voor u duidelijk wordt dat het in deze commissie niet over een dossier 'politique politicienne' gaat. Het hele Vlaams Parlement is het inhoudelijk eens over dit dossier. Het gaat om een fundamenteel andere visie op jeugdcriminaliteit. In Wallonië wordt, als bijna enige in Europa, het verouderde concept van betutteling en rechteloosheid voor jongeren gehandhaafd. Vlaanderen heeft een andere visie. De jongste tijd hoor ik heel wat partijen pleiten voor meer ideologische discussies in plaats van gratuite ideetjes te spuien. Als er één dossier is, waarin dat moet gebeuren, dan is het dit wel.

Mijnheer de minister-president, ik vraag u morgen met die boodschap naar het Overlegcomité te stappen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik vind het opmerkelijk dat de VLD zich hier gedraagt als de slippendrager van de Waalse socialistische minister van Justitie. Mevrouw de minister, ik heb meer vertrouwen in u dan in federaal minister Onkelinx.

Mijnheer de minister-president, ik ben verheugd dat u formeel bevestigt dat u dit punt morgen op de agenda zet. Op 20 januari heeft minister Onkelinx in het federaal parlement nog gezegd dat ze geen weet heeft van de bezwaren van de Vlaamse Regering over het jeugdsanctierecht. Op 27 januari antwoordde ze op een vraag van de heer Muls of minister Vervotte overleg heeft gevraagd, dat het

Dillen

een exclusieve bevoegdheid is van het federaal parlement. Ik vind dat niet kunnen.

Mijnheer de minister-president, ik wens u morgen heel veel overtuigingskracht toe op het overleg om aan de minister van Justitie duidelijk te maken dat we het ontwerp dat voorligt in de Kamercommissie van Justitie, absoluut niet slikken. Het is de plicht van de Kamer om rekening te houden met de Vlaamse eisen en verzuchtingen. Er moeten nog heel wat wijzigingen gebeuren.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door mevrouw Vogels en mevrouw Dillen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Mieke Vogels tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het voortbestaan van vzw De Overstap

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Vogels tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het voortbestaan van vzw De Overstap.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ook deze vraag gaat over de bijzondere jeugdzorg. Omdat de leeftijd waarop men meerderjarig wordt op 18 jaar is gebracht, zijn een aantal plaatsen in residentiële voorzieningen afgebouwd en omgezet in ambulante en semi-ambulante plaatsen. Vroeger was er minder vraag naar residentiële opvang van jongeren in de sector van de bijzondere jeugdzorg. Vooral sinds 1996 en 1997 groeit de vraag. Rond de eeuwwende hebben jeugdrechters aan de alarmbel getrokken. Volgens hen zijn er te weinig opvangmogelijkheden voor de zeer moeilijke jongeren.

In het jargon worden ze de jongeren van categorie 1-bis genoemd, naar de subsidiëercategorie 'voorzieningen categorie 1-bis'. Ze worden beter omkaderd dan andere, omdat ze het moeilijkst op te vangen zijn.

In 2000 heeft de toenmalige regering beslist om de residentiële capaciteit uit te breiden om aan de vraag van de jeugdrechters tegemoet te komen. Een oproep tot de privé-voorzieningen om bijkomende capaciteit voor de opvang van de jongeren van categorie 1-bis uit te bouwen, viel in dovemansoren. Vooral op de as Antwerpen-Mechelen-Brussel waren er enorme opvangtekorten zonder dat privé-initiatieven de nood wilden lenigen.

De regering en de sector zelf stelden ook vast dat de opvang van die zware jongens en meisjes te wensen overliet. Er was te weinig aandacht voor netwerkvorming. Al te veel jongeren werden na een verblijf van drie of zes maanden in Mol zonder nabegeleiding naar huis gestuurd, waar ze alleen maar konden terugvallen op de bende waarin ze vroeger actief waren. Een ander voorbeeld zijn geplaatste jongeren die lijdten onder een zwaar verstoorde ouder-kindrelatie, maar na hun plaatsing terug in die problematische omgeving terecht kwamen.

Om de netwerkvorming te stimuleren, is destijds in Antwerpen en Brussel met de lokale besturen en de privé-voorzieningen contact opgenomen. Er is hen gevraagd om de handen in elkaar te slaan en alsnog een initiatief te nemen om de nood te lenigen. Dat leidde in Antwerpen tot een vrij uniek samenwerkingsverband van privé-voorzieningen die moeilijke jongeren opvangen, de provincie Antwerpen en de stad Antwerpen. Dat kreeg vorm in de vzw De Overstap, die zich specialiseerde in een gestructureerde opvang van korte duur. Jongeren die Mol hadden verlaten, konden er, als alternatief voor een gesloten instelling, gedurende minimum 14 dagen van zeer nabij worden opgevolgd. Nadien konden ze ambulante maar dagelijks worden begeleid. Hun begeleider bracht hen als het ware van en naar school, hielp hen een netwerk op te bouwen en probeerde hen nieuwe paden te laten bewandelen, op basis van een eerder contractuele aanpak.

De opstart van vzw De Overstap was geen sinecure. Dat is logisch, want de partners waren niet altijd gewoon om met die jongeren te werken. Twee jaar na de opstart is er een rapport over de

Vogels

resultaten van vzw De Overstap: een positief rapport. Niet enkel de vzw zelf, maar vooral ook de doorverwijzers beschouwen het als een zeer goed alternatief. De vzw kon maar ontstaan omdat de Vlaamse overheid dertien plaatsen voor jongeren van categorie 1-bis had erkend. Dat gebeurde met middelen voor de grootsteden. De stad Antwerpen zelf investeerde ook, zodat individuele opvang mogelijk werd en er ook voor nachtwakers kon worden gezorgd.

Vandaag is de kans dat vzw De Overstap zal moeten sluiten, zeer reëel. Uiterlijk eind 2005 vallen de middelen voor het grootstedenbeleid immers weg. Dat is logisch, want die middelen zijn in principe niet bedoeld als structurele financiering van een voorziening van de bijzondere jeugdzorg. We hebben nog bijna een heel jaar om het probleem op te lossen. Het zou uitermate spijtig zijn als we met deze nieuwe aanpak zouden ophouden. Er zijn twee mogelijkheden. Ofwel neemt de Vlaamse Regering die middelen voor het grootstedenbeleid over, ofwel breidt men de capaciteit van vzw De Overstap uit van dertien naar dertig plaatsen. Dat laatste lijkt me de beste oplossing, want het vereist niet de uitbouw van moeilijke constructies. De uitbreiding kan, want in het gebouw kan men dertig jongeren huisvesten. Zo'n schaalvergroting zou ook toestaan om het personeel op een meer gediversifieerde wijze in te zetten.

Kent de minister de problemen van vzw De Overstap? Maakt de minister een positieve evaluatie van de werking van de vzw? Is de minister bereid om tussen nu en het einde van het jaar, maar liefst zo snel mogelijk, te garanderen dat vzw De Overstap zijn werk kan voortzetten? Trouwens: dat zou de overheid per jongere minder kosten dan een plaatsing van de jongere gedurende drie of zes maanden in Mol.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, vzw De Overstap is inderdaad erkend als een voorziening van categorie 1-bis. Om de werking te garanderen, ontvangt de vzw bijkomende middelen uit het programma 'grootstedenbeleid' van de stad Antwerpen. Met die bijkomende middelen worden onder meer de lonen van de nachtwakers uitbetaald. Verder ontvangt de vzw

van de Vlaamse overheid geld voor het project Intensieve gedwongen trajectbegeleiding.

Ingaande op uw eerste vraag kan ik meedelen dat op 12 april 2004 is overlegd tussen de administratie en vzw De Overstap. De mensen van vzw De Overstap uitten toen hun bezorgdheid over de mogelijkheid dat de middelen uit het programma 'grootstedenbeleid' vanaf 1 januari 2005 zouden wegvallen. Ze vreesden dat hun werking teloor gaat als dat zou gebeuren. Tot op dat ogenblik waren er geen middelen beschikbaar om het aanbod van de bijzondere jeugdbijstand uit te breiden. De verantwoordelijken van de voorziening zouden eerst nagaan of ze mits een hertekening van de totale werking, dus ook van de erkenning als 1-bis en van het project zelf, binnen het bestaande budget van de vzw hun aanbod zouden kunnen handhaven.

Op 8 december 2004 deelde de directeur van vzw De Overstap ons telefonisch mee dat de stad Antwerpen haar engagementen tegenover de vzw ook in 2005 zou nakomen. Op 22 december vond dan op mijn kabinet een overleg plaats met enkele verantwoordelijken van de stad Antwerpen. Met hen bespraken we de financieringsproblemen van verschillende Antwerpse projecten, waaronder vzw De Overstap, die geheel of gedeeltelijk met middelen voor het grootstedenbeleid worden betoelaagd. Een vervolg op dit overleg komt er in februari. Dan zullen we nagaan of er op langere termijn financiële overgangsscenario's mogelijk zijn, en welke die dan wel kunnen zijn.

In de loop van 2004 is de werking van vzw De Overstap, zoals die van alle voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand, geëvalueerd. Dat gebeurde in het kader van de procedure tot erkenning van de voorziening. Er waren positieve verslagen van de verwijzende instanties en van de afdeling Inspectie en toezicht. Op basis daarvan besliste ik om de erkenning van de voorziening te verlengen tot 31 december 2009, wat de maximumtermijn is. Als de stad Antwerpen haar engagementen ten aanzien van vzw De Overstap stopzet, kan de Vlaamse overheid dat engagement natuurlijk niet zomaar overnemen. Overleg en overgangsmaatregelen zijn dus essentieel. Ik moet er natuurlijk over waken dat er geen ongelijkheid ontstaat in de subsidiëring en de personeelskaders van voorzieningen van eenzelfde categorie en eenzelfde capaciteit.

Als ik zou beslissen dat vzw De Overstap toch bijkomende middelen krijgt, dan moet de voorzie-

Vervotte

ning daar ten aanzien van de Vlaamse Gemeenschap extra engagementen tegenover plaatsen. Dat zou eventueel kunnen in de vorm van een overeenkomst 'gestructureerd kortdurende residentiele begeleiding'. Ik loop echter niet vooruit op de gesprekken. Het dossier wordt opgevolgd. Samen met de voorziening en de stad Antwerpen zoeken we naar de minst pijnlijke oplossing.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Tack tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de pogingen tot federale recuperatie in het bevoegdheidsdomein volksgezondheid

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Tack tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de pogingen tot federale recuperatie in het bevoegdheidsdomein volksgezondheid.

De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, in het regeerakkoord worden op bladzijde 8 de geactualiseerde resoluties van het Vlaams Parlement van 3 maart 1999 vermeld. De allereerste daarvan heeft het over 'volledig Vlaamse bevoegdheden voor gezondheidszorg en gezinsbeleid'.

In volkomen tegenstelling hiermee stellen wij vast dat federaal minister Rudy Demotte stelselmatig poogt het gezondheidsbeleid federaal te recupereren. Het zou ons zeer verwonderen als de heer Demotte het Vlaams regeerakkoord niet zou hebben gelezen. In elk geval moeten wij ervan uitgaan dat hij als federaal minister van Volksgezondheid op zijn minst de beleidsnota van minister Vervotte heeft gelezen. Daarin staat dat ze ernaar streeft 'dat Vlaanderen over ruimere – en homogene – bevoegdheden en middelen beschikt op het vlak van de gezondheidszorg.' Dat is overigens zeer terecht.

De Vlaamse Gemeenschap heeft volgens de bijzondere wet van 8 augustus 1980 een aantal on-

vervreemdbare bevoegdheden, zoals 'het beleid betreffende de zorgenverstrekking in en buiten de verplegingsinrichtingen (...) evenals de gezondheidsopvoeding, alsook de activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg'. Blijkbaar heeft de federale overheid het er zeer moeilijk mee om die bevoegdheden over te hevelen. De preventieve borstkankercampagne is daar een voorbeeld van. Vlaanderen zou die volledig zelf moeten kunnen organiseren. In dit land kan dat echter niet. Deze campagne wordt georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap, maar kan slechts doorgaan na overleg met het federale niveau en duidelijke afspraken aangaande de financiering via het Riziv. Zo blijft de federale overheid controle uitoefenen over deze Vlaamse bevoegdheid. De federale aanwezigheid in deze campagnes is volstrekt overbodig.

Sinds de heer Demotte minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid is, is de federale recuperatie in een hogere versnelling beland. Bij herhaling worden initiatieven in verband met gezondheidsvoorlichting en preventieve gezondheidszorg door de federale overheid genomen. In het verleden was er al een actie rond obesitas.

Er zijn nu een aantal nieuwe initiatieven. Zo wil de minister het geld van het Tabaksfonds gebruiken voor federale preventiecampagnes, alhoewel dit een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap is. In uw beleidsnota staat: 'De actuele versnippering houdt het risico in van een ontoereikend beleid en tegenstrijdige regelgeving. Het is belangrijk dat Vlaanderen in de toekomst over ruimere – en homogene – bevoegdheden en middelen beschikt op het vlak van gezondheidszorg. Dit zou garanderen dat we meer hefboomen in handen hebben voor een verbetering van de gezondheidstoestand en de kwaliteit van het leven van onze bevolking.' U schrijft verder: 'Alcohol en tabak zijn legaal en zelfs maatschappelijk ingeburgerd. Dit neemt niet weg dat ze tot de meest verspreide, meest schadelijke en meest verslavende middelen behoren. Onze bekommernis is dat mensen zich bewust worden van de gezondheidsrisico's van het gebruik van middelen.' Ik kan hieruit enkel besluiten dat u de nodige financiële middelen naar Vlaanderen wilt halen voor onder andere de preventieve aanpak van tabaksverslaving.

Minister Demotte wil de preventieve gehoortests voor baby's die in Vlaanderen reeds lang door Kind

Tack

en Gezin gebeuren, ook naar de federale ziekteverzekering overhevelen. Dergelijke test wordt op dit ogenblik door het ONE trouwens niet uitgevoerd. Ook zouden er plannen zijn om vanaf 1 oktober het preventief tandartsbezoek voor min-18-jarigen gratis te maken. De minister heeft ook een schrijven gericht aan beroepsmensen van de gezondheidszorg betreffende het jodiumtekort en ook zo een actie zou door de Vlaamse Gemeenschap moeten gebeuren. In het licht van uw beleidsnota en het Vlaams regeerakkoord zijn deze plannen eerder te beschouwen als een oorlogsverklaring, al is dat misschien een te sterk woord.

Mede op initiatief van de minister werd in de commissie Sociale Aangelegenheden in de Senaat een discussietekst voorgesteld met als titel: 'Wetsvoorstel tot oprichting van een Hoge Raad voor Deontologie van de gezondheidsberoepen en tot vaststelling van de algemene beginselen voor de oprichting en de werking van de Orden van de gezondheidsberoepen.' Hij wil een Hoge Raad voor Deontologie oprichten waarin alle gezondheidsberoepen federaal zouden worden gegroepeerd, met een paritaire samenstelling wat taalrol betreft en een tweetalige magistraat als voorzitter. Dit wordt dus een federaal instituut. De opdrachten van de raad zijn: het vaststellen van de grondbeginselen van deontologie die gemeenschappelijk zijn voor het geheel van de beroepsbeoefenaars, het bekrachtigen van een aantal regels van deontologie zoals voorgesteld door de Nationale Raad van de Orden, én het verlenen van adviezen over de grondbeginselen op verzoek van een orgaan van een orde, een lid van de federale regering of van de regeringen van de gemeenschappen of gewesten bevoegd voor gezondheidsbeleid of de voorzitters van de Kamer, van de Senaat of van de parlementen van gemeenschappen of gewesten. Dit is een nieuw orgaan waardoor de greep van de federale overheid op het gezondheidsbeleid nog sterker wordt.

De federale minister wil ook een aanpassing doorvoeren van de structuren en procedures in de Orde van Geneesheren en Orde van Apothekers, en bovendien de mogelijkheid openen voor het oprichten van bijkomende orden voor andere gezondheidsberoepen. Momenteel kunnen de Nederlands- en Franstalige vleugels van de Orde van Geneesheren onafhankelijk van elkaar vergaderen en adviezen uitbrengen. In het voorstel van de minister zouden

beide Kamers verplicht worden om samen te vergaderen inzake de uitoefening van bevoegdheden, zoals het vaststellen van de regels van de deontologie en het geven van adviezen over de draagwijdte van die regels. Volgens het huidige reglement is die verplichting om samen te vergaderen er niet.

Minister Demotte wil blijkbaar te allen prijze vermijden dat er verschillende interpretaties over de medische deontologie tussen de Nederlands- en Franstalige afdelingen zouden ontstaan. Iedereen weet dat deontologie ten dele cultuurgebonden is. Het is overduidelijk dat er tussen Nederlandstalig en Franstalig België steeds meer cultuurgebonden verschillen groeien. Ook binnen Europa zijn er verschillende opvattingen over euthanasie, abortus en genetica. De Nederlandstalige afdeling van de orde verwerpt het voorstel van minister Demotte. Ik citeer: 'Minister Demotte wil met zijn voorgestelde hervorming van de Orde der Geneesheren de klok politiek terugdraaien'. Vooral het feit dat de afdeling haar autonomie verliest ten voordele van een unitaire federale Hoge Raad voor Deontologie kan volgens de Nederlandstalige afdeling niet.

Het lijkt me zeer onwaarschijnlijk dat minister Demotte uw beleidsnota niet zou hebben gelezen. Het is daarom des te bedenkelijker dat hij toch in zijn plannen volhardt tot recuperatie van de Vlaamse bevoegdheden. Zonder twijfel denkt de federale minister dat de aanval de beste verdediging is. De verdere defederalisering van de gezondheidszorg is nochtans één van de belangrijke punten uit het regeerakkoord en uw beleidsnota.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van de plannen van minister Demotte? Vindt u ook dat deze initiatieven ingaan tegen de geest en de letter van het Vlaams regeerakkoord en uw beleidsnota? Hebt u hierover overleg gepleegd met uw federale collega? Wat zult u doen om die recuperatiepogingen ongedaan te maken?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, we weten dat minister Demotte uitermate actief is op het niveau van preventie en dat dit onze alertheid aanscherpt. U haalt een aantal voorbeelden aan van mogelijke recuperatie van preventie door de federale overheid. In alle besprekingen en afspraken met de federale en

Vervotte

andere overheden, ga ik steeds uit van onze volle bevoegdheid. Er is een samenwerkingsverband met de federale overheid mogelijk vanuit de logica dat de federale overheid financieel belang heeft bij goed functionerende preventiecampagnes. Ik denk daarbij aan afspraken rond borstkankerscreening en vaccinatieprogramma's.

Een aantal andere voorbeelden die u aanhaalde, situeren zich in het nationaal voedingsplan en dat is ook op de interministeriële conferentie aan bod gekomen. Minister Demotte wilde hieromtrent zelf een aantal acties ondernemen die duidelijk op het niveau van gezondheidsbevordering en preventie liggen. We hebben gesteld dat we dit niet zouden aanvaarden indien er geen duidelijke afspraken en protocols konden worden gemaakt met de Vlaamse Regering. We hebben hetzelfde gedaan inzake preventie van zelfdoding, want ook daar is minister Demotte heel actief. Ik heb gezegd dat er duidelijke protocols moeten zijn vooraleer we willen meewerken aan zijn plannen.

U haalde ook het voorbeeld aan van het verschil in behandeling van de preventieve gehoortest. Dit is ook aan bod gekomen op de interministeriële conferentie Volksgezondheid. We hebben er de stelling verdedigd dat er voor ons geen ongelijke behandeling kan worden ingevoerd en die redenering is gevolgd. Dit denkkader is dan ook afgevoerd op de interministeriële conferentie van 6 december 2004.

Ik ben recent in kennis gesteld van het initiatief van de federale minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid betreffende het voornemen om een Hoge Raad voor Ethiek en Deontologie van gezondheidsberoepen op te richten. Ik heb hierover geen overleg met de minister gehad. De juridische basis van dit initiatief is onder meer het KB nummer 79 van 10 november 1967 en dat behoort tot de federale bevoegdheid. Ik sta onverkort op de uitvoering van het Vlaamse regeerakkoord. Bij de overheveling van de bevoegdheden voor het gezondheidsbeleid zal deze materie dan ook onder een nieuw Vlaams bevoegdheidsdomein worden ondergebracht.

Inmiddels ben ik ook gecontacteerd door het Vlaams Geneeskundeverbond en door de Nederlandstalige afdeling van de Nationale Raad van de

Orde van Geneesheren. Ze formuleerden principiële alsook inhoudelijke opmerkingen met betrekking tot de voorliggende federale discussietekst. Ik begrijp hun vrees dat bij afwezigheid van een Nederlands- en Franstalige afdeling de grondbeginselen van een medische deontologie zouden kunnen worden vastgelegd tegen de wil van een meerderheid van een groep. Overigens bevat het ontwerp regelingen die het initiatiefrecht van de taalgroepen kunnen beperken. Ik dring er dan ook op aan dat deze elementen bij de behandeling van de discussienota worden bijgestuurd. Het gaat echter over een exclusief federale bevoegdheid en we kunnen niet meer doen dan dit te regelen via de interkabinettenwerkgroep.

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Mevrouw de minister, u stelt dat de heer Demotte in overleg met u acties onderneemt. Dat wekt de indruk dat u zich de kaas van het brood hebt laten eten. U geeft hem de gelegenheid zelf voortdurend aan preventie te doen. Ik vraag me af of het nodig is dat u alles samen met de federale overheid doet. Enerzijds pleit u voor een volledige overheveling van het gezondheidsbeleid, maar anderzijds blijft u op deze manier samenwerken met minister Demotte. Dat is dansen op een slappe koord. U moet kiezen voor een van beide.

Minister Inge Vervotte: Minister Demotte heeft natuurlijk ook nog bevoegdheden, bijvoorbeeld het verbod op reclame. Telkens hij daarin een initiatief neemt, waak ik erover dat hij niet op mijn bevoegdheidsdomein komt. Over de vaccins zijn er duidelijke afspraken gemaakt omdat de financiering voor twee derde door de federale overheid gebeurt. Het is weliswaar juist dat hij heel actief is op het vlak van preventie en dat hij vaak initiatieven neemt waarop we moeten reageren om tot duidelijke afspraken te komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de risico's van schadelijke oplosmiddelen in verfproducten

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Helsen tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de risico's van schadelijke oplosmiddelen in verfproducten.

Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, om u wat in de sfeer van dit thema te brengen, zou ik u eerst willen vragen of u ervaring hebt met een dagje schilderen. *(Opmerkingen van minister Inge Vervotte)*

Misschien is het u dan al overkomen, afhankelijk van het soort verf dat u gebruikte, dat u na een hele dag wat zweverig was, of dat u een misselijk gevoel kreeg. Welnu, dat is wat veel mensen ervaren als ze bepaalde producten gebruiken, en wat zich ook voordoet in de schilderswereld en in andere sectoren van de bouw.

Veel verfproducten bevatten organische oplosmiddelen. Ik zal ze nu niet opsommen, maar van belang is dat blootstelling aan die solventen ernstige gezondheidsklachten kan veroorzaken. Ze worden nochtans omwille van hun vluchtigheid en vetoplossend vermogen op grote schaal gebruikt.

Veelvuldige of herhaalde blootstelling aan zulke schadelijke oplosmiddelen kan leiden tot een ziekte die OPS wordt genoemd, voluit organisch psychosyndroom door solventen of de schildersziekte. Die schildersziekte is pas in het voorjaar van 1999 erkend als beroepsziekte, terwijl reeds veel langer bepaalde symptomen merkbaar waren, voornamelijk bij schilders.

De ziekte is een aantasting van het centraal zenuwstelsel en resulteert in verschillende lichamelijke en psychische stoornissen, zoals geheugenverlies, vermoeidheidsverschijnselen en persoonlijkheidsverandering. Het is niet altijd meteen te merken wat er precies aan de hand is. Het ziekteproces gaat dan ook gepaard met heel wat gezinsproblemen die zich al voordoen voordat de beroepsziekte wordt vastgesteld. De gezinsleden weten niet altijd wat er aan de hand is en ze moeten vaak een heel lange weg afleggen vooraleer dat duidelijk wordt.

In Vlaanderen komen dagelijks duizenden vakmensen in aanraking met deze producten. De vakbonden hebben in Vlaanderen omtrent dit thema al actie gevoerd, en vragen aandacht voor het probleem. Ze stellen een aantal vragen en dringen aan op maatregelen om deze gezondheidsproblemen in de toekomst meer te voorkomen. In Nederland heeft de overheid al actie ondernomen, en de verplichting opgelegd om bepaalde producten te vervangen door andere.

Mevrouw de minister, wat zijn de mogelijkheden van het Vlaams bestuursniveau om op dit vlak aan preventieve gezondheidszorg te doen? Bent u bereid om bepaalde acties te ondernemen? Hoe staat u tegenover het idee om als Vlaamse overheid en als minister van Gezondheid bij het uitbesteden van overheidsopdrachten het gebruik van organische oplosmiddelen te verbieden en te werken met ofwel watergedragen verven ofwel oplosmiddelarme producten?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, collega's, arbeidsgerelateerde gezondheidsklachten van werknemers vallen momenteel nog altijd niet onder mijn bevoegdheden, maar onder die van federaal minister van Werk Van den Bossche.

We proberen echter iets te doen waar we kunnen. Bij sensibilisatie- en voorlichtingsacties vestigt de Vlaamse overheid de aandacht op deze problematiek. We wijzen daarbij op de gevaren van vluchtige organische stoffen in het algemeen en in verf in het bijzonder. Zo is er een brochure uitgebracht over wonen en gezondheid door de Vlaamse Gezondheidsinspectie.

In het kader van het recente binnenmilieubesluit zullen mijn diensten dit jaar ook een folderreeks maken over aspecten van het binnenmilieu die een invloed kunnen hebben op de gezondheid. De preventie van blootstelling aan vluchtige organische stoffen is een mogelijke topic van zo'n folder.

Vanuit onze bevoegdheid van preventie kunnen we dus wel de nodige informatie geven en kunnen we aan sensibilisatie en voorlichting doen. Waar het echter gaat om werk, vakbonden en comités, komt u op het terrein van minister Van den Bossche.

De Vlaamse overheid wenst op het gebied van milieuzorg een voorbeeldrol te vervullen. Overheids-

Vervotte

organisaties moeten het immers minstens evengoed doen als de doelgroepen waarop de overheid haar beleid richt. In de Vlaamse overheidsdiensten loopt momenteel een project over interne milieuzorg. In het kader van dit project moet bij overheidsopdrachten een gemotiveerde keuze worden gemaakt, waarbij milieu-impact en duurzaamheid, naast andere, belangrijke sleutels zijn. Die elementen moeten dus aan bod komen in de gemotiveerde keuze bij overheidsopdrachten.

Er is in dit verband reeds speciale aandacht voor verven op waterbasis en natuurverven, met hun toepassingsmogelijkheden, en uiteraard ook hun voor- en nadelen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Helga Stevens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de Aziatische kippengriep

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Stevens tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de Aziatische kippengriep.

Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de kippengriep lijkt ver van ons bed, maar toch wil ik het onderwerp hier ter sprake brengen. De kippengriep heeft immers mogelijk genetische mutaties ondergaan, en zou daardoor ook onder mensen verspreid kunnen worden.

In Thailand zijn hierover al waarschuwingen verspreid onder de bevolking. Aziatische kippengriep is een levensgevaarlijke ziekte. Om de verspreiding ervan in te dijken, zijn er vorig jaar in een tiental landen in Azië 20 miljoen besmette kippen en eenden gedood.

Het kippenvirus is momenteel weinig besmettelijk voor mensen, maar vorig jaar zijn er in Thailand en Vietnam 44 mensen ziek geworden. 32 van hen

zijn gestorven. Alleen wie veel in contact komt met besmet pluimvee, zoals slagers en andere mensen die tewerkgesteld zijn in die sector, kunnen ziek worden. Van mens tot mens kan het virus normaal niet worden overgebracht omdat dat genetisch nog niet mogelijk is.

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie zou dit vlug kunnen veranderen omdat het virus heel snel muteert. Vorig najaar gebeurde in Thailand een eerste besmetting van mens tot mens. In een verslag van het New England Journal of Medicine werd daarover verslag uitgebracht door een Amerikaans wetenschapper. Het ging om een 11-jarig meisje dat het virus heeft gekregen door contact met een geïnfecteerde kip. Haar slaapkamer was onder het kippenhok. Ze heeft haar moeder en tante besmet, die haar in het ziekenhuis kwamen verplegen. Het meisje en haar moeder zijn overleden. De tante overleefde het.

Onderzoek heeft geen bewijs geleverd dat het virus kan worden doorgegeven tussen mensen, maar het is toch mogelijk gebleken. Toekomstige wijzigingen van het virus kunnen de transmissie vergemakkelijken. De Wereldgezondheidsorganisatie onderzoekt nu een tweede vreemd geval in Vietnam. Ze heeft nog geen groot alarm geslagen, maar het is wel de hoogste tijd dat de landen hun voorraad virusremmers uitbreiden. De kippenziekte kan daardoor niet worden voorkomen of genezen, maar wel afgezwakt.

Waarschijnlijk zal er pas in 2007 een vaccin klaar zijn tegen de dodelijke kippengriep. Elke 20 tot 30 jaar is er een grieppandemie. Het dodelijke kippengriepvirus heeft zoveel tijd nodig om zodanig te wijzigen dat het menselijk afweersysteem er niet meer tegen bestand is.

De laatste 36 jaar was er geen grieppandemie, maar het is mogelijk dat de Aziatische kippengriep een nieuwe pandemie op gang brengt. Dan zijn de gevolgen niet te overzien. Driekwart van de mensen die de ziekte hebben, zouden eraan sterven, terwijl dat bij een gewone griep maar 1 op 100 is.

In de 20e eeuw hebben zich drie grieppandemieën, allemaal binnen 1 jaar, voorgedaan. Die werden over de hele wereld verspreid. De ergste was de Spaanse griep in 1918 en 1919, die aan ongeveer 50 miljoen mensen het leven kostte. De griep die nu bij ons heerst, is van een andere orde

Stevens

dan de kippengriep. Het beschikbare griepvaccin beschermt daar niet tegen.

Mevrouw de minister, wat hebt u geleerd uit de uitbraak van de SARS-epidemie in 2002 en 2003? Welke maatregelen werden genomen om het risico op een uitbraak in Vlaanderen te beperken? Bestaat er daarover overleg met de bevoegde federale ministers? Heeft dit overleg concrete resultaten opgeleverd?

Welke maatregelen zijn genomen om vooral de kwetsbare groepen te beschermen, ouderen, kinderen en mensen met een zwakke weerstand? Zijn die mensen gewaarschuwd? Is er een bescherming gepland bij een uitbraak? Is er overleg met de lokale huisartsenkringen? Zijn de Vlaamse ziekenhuizen daarop voorbereid? Indien er nog geen maatregelen werden genomen, zult u dan het nodige doen? Beschikt Vlaanderen over voldoende vaccins om meteen in te grijpen als de kippengriep toeslaat? Vaccins zijn virusremmers die niet voorkomen of genezen maar wel afzwakken.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Eind 2004 was er inderdaad een geval waarbij het vogelpestvirus mogelijk werd overgedragen van persoon tot persoon. Hieruit mogen we niet concluderen dat er een nieuwe variant van het menselijk griepvirus zou zijn.

Bij de uitbraak van het SARS-virus eind 2002 werd geregeld overleg gepleegd tussen de verschillende instanties die ermee te maken konden hebben: vertegenwoordigers van de kabinetten en de administraties van de gemeenschappen, federale overheidsdiensten en ministeries zoals Volksgezondheid, Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Defensie. Er werd constructief samengewerkt. Acties en initiatieven werden goed gecoördineerd. Informatie voor het brede publiek via verschillende websites was eenvormig. Er werd afgesproken wie welke betrokken beroepsgroepen zou informeren.

Het overleg resulteerde in een vlotte samenwerking voor een probleem dat de competentie van een individuele overheid overschrijdt. Op dezelfde manier gebeurt er overleg om voorbereid te zijn op een eventuele griep пандemie. Bij vogelpest is het risico klein voor de algemene bevolking en kwets-

bare groepen als bejaarden. Het gevaar van vogelpest voor de mens is beperkt tot mensen die in hoge mate worden blootgesteld aan het virus. In de praktijk zijn dat vooral de professionele pluimveehouders en mensen die zich met de verdelging van potentieel besmet pluimvee bezighouden.

Het risico ligt vooral in de beroepssfeer en is vooral een bekommernis van de arbeidsgeneeskundige diensten die gestuurd worden door de federale overheid. Ook het nemen van maatregelen voor pluimvee ligt bij de federale diensten, het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

Naar aanleiding van een uitbraak van vogelpest in Limburg een paar jaar geleden, werden de lokale huisartsen verwittigd en werden de gemeenschappen op analoge manier betrokken als bij een SARS-uitbraak.

Er werden geen specifieke maatregelen genomen in de ziekenhuizen voor een mogelijke vogelpestepidemie. Ze werden wel op de hoogte gebracht. Specifieke maatregelen lijken ons vandaag niet nodig. Voor personen die beroepshalve kunnen worden blootgesteld aan de vogelpest zijn voldoende antivirale middelen beschikbaar om ze te beschermen. Het federaal agentschap voor de veiligheid van de voedselketen beschouwt dit als een voorwaarde voor het ruimen van besmet pluimvee.

Als een menselijk griepvirus ontstaat dat sterk verschilt van de huidige griepvirussen, kan natuurlijk niet worden gevaccineerd. De situatie van de vogelpest in Zuidoost-Azië, de evolutie van het menselijk griepvirus en de evoluties die door de Wereldgezondheidsorganisatie worden genoemd, worden van nabij gevolgd door de gezondheidsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap en de bevoegde diensten van de andere gemeenschappen en de federale overheid.

Voor het nemen van maatregelen bij een griep пандemie werden verschillende werkgroepen opgericht, die de problemen vanuit hun specifiek terrein benaderen. De federale overheid plande vorig jaar een bestelling van antivirale middelen. Bij een griep пандemie zijn er in geen geval voldoende antivirale middelen om iedereen te beschermen. Het is niet evident om enorme hoeveelheden middelen aan te kopen, gelet op het moeilijk voorspelbare karakter. Het zou ook heel veel kosten, en de middelen hebben een beperkte geldigheidsduur.

Vervotte

De conclusie is dat het nauwgezet wordt opgevolgd door alle overheden, administraties en kabinetten. Er zijn ook werkgroepen voor de specifieke bevoegdheden. Naar aanleiding van de SARS-uitbraak is er ook een goede coördinatie en samenwerking.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.14 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

